

ZDIEĽANÁ EKONOMIKA

Princíp zdieľanej ekonomiky spočíva v spájaní dopytu a ponuky cez internetovú platformu. Umožňuje to spoluprácu, ktorá by sa ináč neuskutočnila a prispieva to k zvyšovaniu blahobytu v spoločnosti bez toho, aby sa niečo nové vyprodukovalo. V minulosti ľudia zdieľali tovary a služby v menších komunitách, kde sa medzi sebou navzájom poznali, tým pádom si mohli viac dôverovať. Dnešná zdieľaná ekonomika umožňuje zdieľať väčšej skupine ľudí, ktorí sa nemusia poznať, hovoriť rovnakým jazykom, či byť z jednej krajiny. Tovary a služby sú poskytované domácnosťami a bežnými ľuďmi, neposkytujú ich podnikatelia a firmy.

Ak nemáte auto, stačí zapnúť aplikáciu a dokážete sa podľa dohodnutej trasy a ceny previezť cudzím autom. Zdieľaná ekonomika dáva prístup ku veciam, ktoré človek nevládni – prostredníctvom inej osoby, napríklad prázdne miesto v auto, prázdny byt, náradie, ktoré momentálne nepotrebuje a podobne. V minulom storočí boli ľudia skôr upätí na vlastníctvo majetkov. S finančnou krízou rástla nezamestnanosť a ľudia si uvedomili, že už si nemôžu dovoliť kúpu stále nových vecí. Začali sa teda pohrávať s myšlienkou, kde sa budú nevyužívané veci požičiavať. Uvedomili si, že aj tento spôsob im môže priniesť finančné prostriedky. Hlavnou prekážkou uplatnenia tejto ekonomiky boli vysoké transakčné náklady. Ide o náklady na vyhľadávanie potenciálnych strán výmeny,

uzatváranie dohody o cene, platbe a iných podmienkach, jej kontrolu. Rýchly rozvoj technológií priniesol do oblasti zdieľanej ekonomiky nové komunikačné kanály, ktoré ľuďom umožňujú navzájom sa spájať po celom svete a ktoré priniesli jej rozmach. Vyhľadávanie potenciálnych strán výmeny sa vyriešilo niekoľkými „klikmi“ alebo otvorením aplikácie cez smartfón. Spôsob platby bol zautomatizovaný cez online platobné systémy, čo znamená, že stranám nevznikne problém pri platení s hotovosťou. Kontrola sa rieši hodnotením dopytu a ponuky cez aplikáciu. Kontrolou, ktorá umožňuje hodnotenie dopytu a ponuky, sa zvyšuje úroveň služieb. Ak niečo nie je v poriadku, platforma má svoje mechanizmy na vyriešenie problému, do hry teda nevstupuje štátna legislatíva. Pri-

V tomto čísle:

Stavebné indikátory v USA naznačujú pokles záujmu o väčšie domy

Priemyselná produkcia v EÚ za jún medziročne vzrástla o 2,9 %, rast ťahalo Nemecko a Francúzsko, Veľká Británia zaznamenala 0,8 % rast

Arabské štáty sa po pretrvávajúcej nízkej cene ropy pohrávajú s myšlienkou zaviesť DPH a ďalšie spotrebné dane na „zalátanie“ diery v rozpočte

Minimálna mzda na Slovensku by sa mala skokovo zvýšiť až na 480 eur

Inflácia na Slovensku dosiahla 1,4 %, najviac ju ťahalo nahor ceny potravín a nealko nápojoch

chodom zdieľanej ekonomiky sa ukázalo, že ľudia majú oveľa viac kapitálu než si mysleli, tým pádom sa zvyšuje množstvo kapitálu v ekonomike, zvyšuje sa konkurencia na strane dopytu aj ponuky, inovácie a podobne. To všetko vedie k vyššiemu blahobytu v spoločnosti. Zdieľaná ekonomika znamená priblíženie sa k Paretovmu optimu, t. z. situácia, kedy neexistuje možnosť, aby sa zlepšila možnosť na jednej strane, bez toho, aby sa zhoršila možnosť na druhej strane. Predpokladá sa, že na Slovensku zdieľaná ekonomika tvorí menej ako 0,01 % HDP.

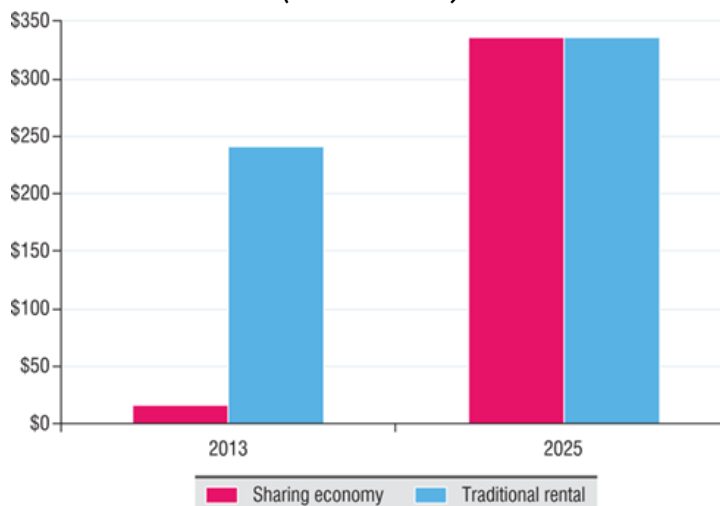
Odhaduje sa, že firmy z oblasti zdieľanej ekonomiky v roku 2013 generovali tržby 15 miliárd dolárov. Do roku 2025 by sa ich tržby mali zvýšiť na 335 miliárd dolárov. Napríklad

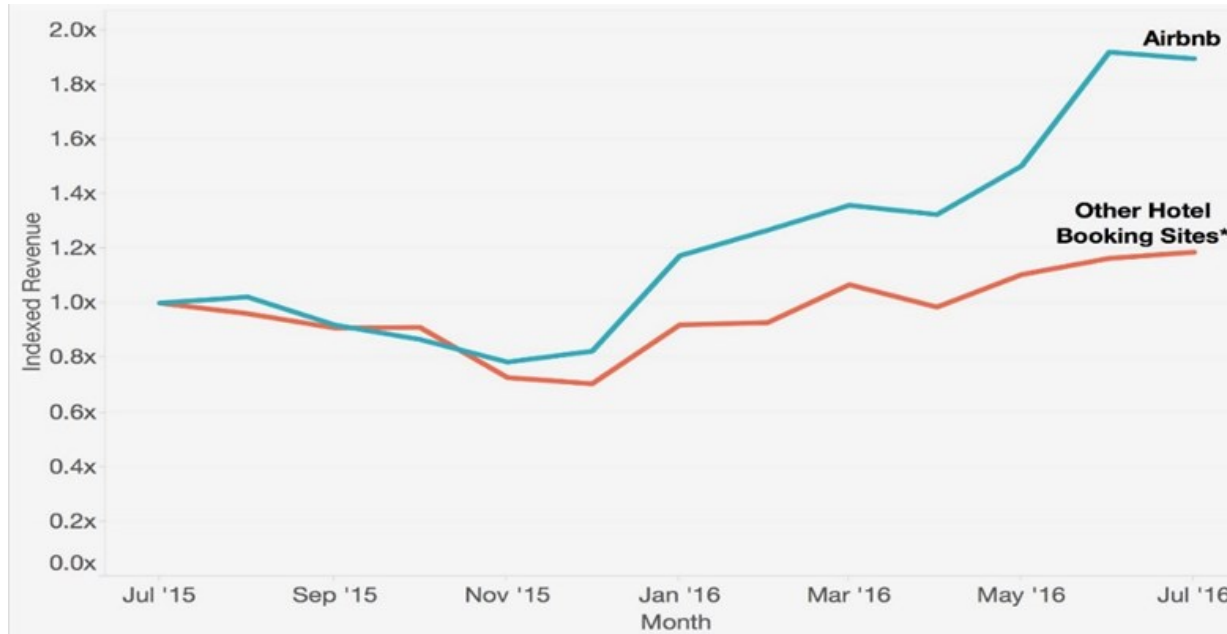
firmy ako Airbnb alebo Uber predstavujú pre štátne pokladnice problém, keďže je problém prinútiť ich platiť dane, ako to robia klasické taxislužby alebo hotely. Medzi Uberom a klasickou taxislužbou je rozdiel v tom, že nato, aby mohol taxikár jazdiť, musí mať povolenia, preukazy a platiť dane a odvody. Ak ide o Uber, jednoducho povedané, ten, kto má čas zapne aplikáciu a za poplatok vozi ľudí svojim vlastným autom. V mnohých krajinách preto vznikajú konflikty, ktoré poukazujú na to, že dve podobné služby sú rôzne regulované. Žiadajú rovnaké regulácie pre Uber a ostatné taxislužby. Biznis model Uberu je však od klasických taxislužieb značne odlišný. Priemerný príjem taxikárov Uberu v USA je 364 dolárov. Až 45 % „taxikárov“ Uberu zarába mesačne menej ako 100 dolárov. Dôvod je hlavne ten, že veľa ľudí sa tým nemá záujem živiť, ale berú to skôr ako privyrobenie. V Bratislave jazdí celkovo 3500 taxíkov, z toho len desatina patrí Uberu. Pre uberistu jazdiaceho pár hodín týždenne je nerentabilné, aby si hradil náklady spojené s prevádzkou vozidla, tesy, taxameter a pod. Na Slovensku prihláška na vykonanie skúšky stojí 50 eur, pred touto skúškou sa odporúča absolvovať seminár za 65 eur. Následne môže potenciálny taxikár požiadať o vystavenie preukazu taxikára. Po absolvovaní psychologických testov dostane osoba doklad o psychologickú spôsobilosti, za ktorý zaplatí 60 – 80 eur. Čakajú ho ešte zdravotné testy a taktiež musí preukázať finančnú spoľahlivosť (1000 eur) cez overený súpis majetku a záväzkov živnostníka a svoju bezúhonnosť. Ďalej musí taxikár splniť podmienky týkajúce sa výbavy. Každoročné kontroly STK a EK stoja približne 50 eur, označenie nápisom TAXI 70 eur, prepravný poriadok a taxameter budú stáť taxikára 400 eur. Treba rátať taktiež s poistením, ktoré sa pohybuje okolo 120 eur. Na záver vydá okresný úrad koncesnú listinu na výkon taxislužby v cene 30 eur. Ak by sa za-

viedli regulácie pre Uber ako pre bežných taxikárov, počiatočné náklady by sa vyšplhali do niekoľko stoviek eur. Uber použilo v Bratislave minulý rok viac ako 40 000 používateľov. Cestujúci sú ochotní akceptovať fakt, že vodiči nemajú potrebné licencie a neabsolvovali testy aj kvôli nižšej cene a kvôli tomu, že im faktúra a trasa, akou išli, príde elektronickou formou na e-mail. Je to viac kontrolovateľné ako pri bežných taxíkoch. Cestujúci má navyše možnosť ohodnotiť cez aplikáciu svoju jazdu spätnou väzbou. Počet jazd Uberom sa v minulom roku zvýšil o 90 %, počet partnerských vodičov sa zvýšil na 500. Súčasná legislatíva vytvára zbytočné prekážky pre vstup na trh taxislužieb. Výsledkom by bolo uskutočnenie menej poskytnutých služieb za vyššiu cenu a zaniknutie konkurenčného tlaku. Dopad by pocítil v prvom rade spotrebiteľ, ktorý využíva Uber hlavne kvôli nízkej cene, pohodlnému objednaní cez aplikáciu, pozitívnym skúsenostiam či bezhotovostnej platbe. Treba nájsť určitý kompromis, nie však približovať Uber klasickým taxíkom a uvaliť na neho legislatívne opatrenia. To by sa mohlo vyriešiť aj zmiernením pravidiel pre klasických taxikárov. Zdieľaná ekonomika prichádza a nevyhneme sa jej. Ďalšou platformou je Airbnb, prostredníctvom ktorej ľudia dávajú krátkodo-

bo do prenájmu svoje byty alebo izby. Spoločnosť Airbnb je ohodnotená na 31 miliárd dolárov a kumulatívne tento spôsob ubytovania využilo viac ako 90 miliónov ľudí. V Bratislave za mesiac júl v tomto roku dosiahli celkové príjmy prenajímateľov očistené od dane za noc 1008 eur. Prenajímatelia majú povinnosť odvádzať daň, no podľa finančnej správy tak činili len dvaja z počtu skontrolovaných 93. Daň pre hotely a penzióny v hlavnom meste je stanovená na 1,70 eura za jednu noc na jednu osobu. Vo Francúzsku sa problém so zdanením vyriešil tak, že platforma stiahne daň z platby a posieľa ju priamo do rozpočtu. Takto by sa problém mohol vyriešiť aj u nás, obísť tak systém by nebolo v tomto prípade nemožné. V prípade regulácii treba myslieť aj na subjekty, ktoré negenerujú zisk. Do zdieľanej ekonomiky totiž patria aj subjekty, ktoré si prostredníctvom zdieľanej ekonomiky pokryjú čiastočne svoje náklady. Napríklad platforma BlaBlaCar. Vodiči, ktorí niekam cestujú ponúkajú voľné miesta vo svojom aute. Príspevky od spolucestujúcich tak pre nich predstavujú pokrytie čiastočných nákladov, ktoré by im vznikli aj keby tieto voľné miesta neponúkli. Ďalej by sa malo určiť, či danú aktivitu poskytuje osoba na príležitostnej báze.

Príjmy zo zdieľanej a tradičnej ekonomiky v roku 2013 a 2025
(v mld. dolárov)

Medziročný nárast príjmov z Airbnb vs nárast príjmov z ostatných stránok poskytujúcich rezerváciu ubytovania

Ako môžeme vidieť na grafe v roku 2013 dosiahli príjmy zo zdieľanej ekonomiky výšku 15 miliárd dolárov, z tradičnej ekonomiky v oblasti prenájmu (B&B ubytovanie a hostely, prenájom áut, kníh, DVD a zariadení) príjmy dosiahli výšku 240 miliárd dolárov. Do roku 2025 by sa príjmy mali vyrovnáť príjmom z tradičnej ekonomiky a mali by dosiahnuť výšku 335 miliárd dolárov. Zdieľaná ekonomika má do budúcnosti veľký potenciál. Pre spotrebiteľov bude znamenať prínos hlavne z hľadiska nižších cien. Obyvateľstvo si teda nemusí kupovať nové veci, ale začne si ich medzi sebou zdieľať. Ak si potrebujete prenajať náradie, stačí zapnúť aplikáciu Neighborgoods alebo Tool Tracker App. V prípade prenájmu bicykla či snowboardu použijete aplikáciu Spinlister. Pri zdieľaní používaných vecí domácnosti ušetríte časť svojho dôchodku, tým pádom ho môžu minúť na spotrebu iných vecí, prípadne na úspory. Zdieľaná ekonomika taktiež stavia domácnosti na stranu ponuky. Umožňuje súkromným osobám ponúkať tovary a služby čo vedie k zvýšeniu ich príjmov. Rozšíri sa konkurencia a tak si môžu spotrebiteľia vyberať z väčšieho množstva statkov. Pre podnikateľov predstavuje zdieľaná

ekonomika na jednej strane postupnú stratu ziskov a záujmu o ich služby. Vďaka stúpajúcemu trendu ubytovania cez Airbnb klesá záujem spotrebiteľov o klasické hotely. Nasledujúci graf nám ukazuje, že príjmy z Airbnb narástli v júli 2016 oproti obdobiu minulého roka o viac ako 80 %. V tom istom období iné stránky pre rezervovanie ubytovania - Booking.com, Expedia, Hotels.com, Hotline, Orbitz a Priceline – narástli len o približne 20 %. Nehovoriac o nižšej cene, Airbnb láka ľudí aj kvôli osobnejšiemu prístupu. Vedia si dohodnúť flexibilnejší čas príchodu a odchodu na ubytovanie, majitelia bytov im často vedia poradiť viac ako recepčná na hoteli.

Na druhej strane to pre podnikateľov predstavuje aj nové príležitosti napríklad vo forme nápadu na novú aplikáciu. Dnes sú k dispozícii aplikácie od výmyslu sveta, napríklad HomeJoy alebo TaskRabbit, kde si dá vo svojom voľnom čase privyrobiť si, Yerdle, ktoré slúži na výmenu vecí od hračiek až po elektroniku alebo YardPark, vďaka ktorému môžete využiť voľné súkromné parkovacie miesto. Getaround si umožňuje požičať auto, vďaka DogVacay si viete nájsť osobu, ktorá vám postráži domáce zvieratá, ale-

bo vďaka aplikácii IstaCart môžete niekomu doniesť nákup priamo domov. Zdieľaná ekonomika má značný dopad aj na štát. Aj vďaka platformám podporuje rozvíjanie cestovného ruchu. Cez Airbnb je zaregistrovaných vyše 1 milión nehnuteľností vo viac ako 200 krajinách. Pre porovnanie medzinárodná sieť hotelov Hilton ponúka 215 tisíc izieb v 76 krajinách sveta. Nárast ubytovaní cez platformy zdieľanej ekonomiky dnes už nie je zanedbateľný. Vo Francúzsku tvorí platformy zdieľanej ekonomiky viac ako 40 % ponúkaného ubytovania. Španielsko zaznamenalo v rokoch 2010 – 2014 takmer 60 % nárast turistov ubytovaných v prenajatých domoch. V rámci Slovenska je zdieľaná ekonomika rozšírená hlavne v Bratislave. Jej rozšírenie do iných častí krajiny by mohlo pomôcť regiónom v ich rozvoji. V roku 2016 sa v našej krajine ubytovalo vyše 5 miliónov hostí, čo predstavuje 16 % medziročný nárast. Z toho 60 % boli domáci a 40 % zahraniční turisti. Kto si chcel počas letnej alebo zimnej sezóny rezervovať ubytovanie na poslednú chvíľu, mal často smolu. Pri rozšírení aplikácie Airbnb by sa tento problém mohol vyriešiť, zvýšením kapacity ubytovania by nastal menší problém pri jeho re-

zervovaní na poslednú chvíľu. Počet aktívnych inzerátov v júni tohto roku bol 2500, z toho 900 v Bratislave. Ak by štát zdanil tento druh príjmu, získal by viac peňazí do svojho rozpočtu. V roku 2015 minuli turisti na Slovensku takmer 5 miliárd eur, štát teda získal len na DPH 300 miliónov eur. Okrem toho, turizmus významne vplýva aj na tvorbu pracovných miest. Na druhej strane musí štát riešiť otázku zdanenia subjektov, keďže zdieľaná ekonomika často v praxi obchádza platenie daní a odvodov.

Zdieľaná ekonomika priniesla revolúciu v ekonomickom zmyslení. Táto ekonomika postavila dopyt a ponuku do priameho vzťahu bez zásahu štátu a byrokracie, má za sebou množstvo spokojných zákazníkov, zvýšila dôveru medzi jednotlivými stranami, znížila transakčné náklady a vytvorila nové pracovné príležitosti. Do budúca táto ekonomika predstavuje veľký potenciál, keďže sa jej tržby majú vyrovnáť tržbám z tradičnej ekonomiky. Štát ju preto bude musieť určitým spôsobom regulovať. Tržby zo zdieľanej ekonomiky stále unikajú štátnikám a je prakticky nemožné zistiť presné čísla. Štatisticky bude skreslená aj zamestnanosť, keďže si časť obyvateľstva môže touto ekonomikou privyrábať a zároveň po-

berať dávky v nezamestnanosti a štát to nezistí. Štát tak príde o veľkú sumu peňazí nielen na daniach, ale je pravdepodobnosť, že sa budú uskutočňovať aj takéto podvody, pri ktorých sa budú vyplácať dávky osobe, ktorá si vie v rámci zdieľanej ekonomiky zarábať na živobytie. Ďalšími dôsledkami sú rozmach čierneho obchodu a ničenie tradičných odvetví vyvolané inováciami podnikateľov. Pripraví to o prácu niektorých ľudí a spôsobí krach niektorých firiem, ale v konečnom dôsledku to prinesie nové možnosti. Spoločnosť neustále napreduje, typickým príkladom je odklon od poľnohospodárstva a prechod na industriálnu spoločnosť. Príchodu zdieľanej ekonomiky sa nevyhneme a preto musí štát vymyslieť efektívne regulácie, ktoré by neuškodili obyvateľstvu a podporili tento nevyhnutný rozvoj. Mohlo by to taktiež spôsobiť ďalšiu revolúciu, tento krát v oblasti deregulácie tradičnej ekonomiky a zníženie zbytočného byrokratického zaťaženia, ktoré sťažuje podmienky pre bežných podnikateľov. Zánik niektorých tradičných firiem bude zrejme aj tak nevyhnutný a nahradia ich nové platformy. V turistických oblastiach môžu zaniknúť malé penzióny, keďže hlavne z dôvodu nízkej ceny bude uprednostňované ubytovanie v súkromí.

Malí hráči na trhu sa tak budú musieť popasovať s konkurenciou, ináč im hrozí zníženie tržieb, ba až ukončenie svojej činnosti. Budúcnosť je v aplikáciách a to môže motivovať podnikateľov k vymýšľaniu nových platforiem. Spotrebiteľom zmena prinesie príležitosti v možnosti zvýšiť svoje príjmy prácou alebo prenájmom alebo poskytnúť nepotrebné veci, z ktorých si vedú zarábať. Na jednej strane si zvýšia príjmy, a ak budú využívať zdieľanú ekonomiku ušetria časť svojho dôchodku a zvýšia si tak úspory. Ohrozenia pre spotrebiteľov môžu prísť zo strany štátu, ktorý môže vymyslieť regulácie, ktoré by boli pre obyvateľov záťažou. Najprv príde zmena zo strany neustále sa vyvíjajúceho trhu, až potom na zmenu zareaguje štát - regulátor. Dovtedy môžu súkromné osoby využívať príležitosti zárobku bez obmedzení. Zdieľaná ekonomika by sa nemala brať ako hrozba, ale ako nevyhnutný progres, ktorý prinesie nové príležitosti. Na to by sa mal zamerať aj štát, ktorý by ju nemal zakazovať, ale mal by sa pokúsiť nastaviť pravidlá tak, aby sa z nej vyťažilo čo najviac. (sj)

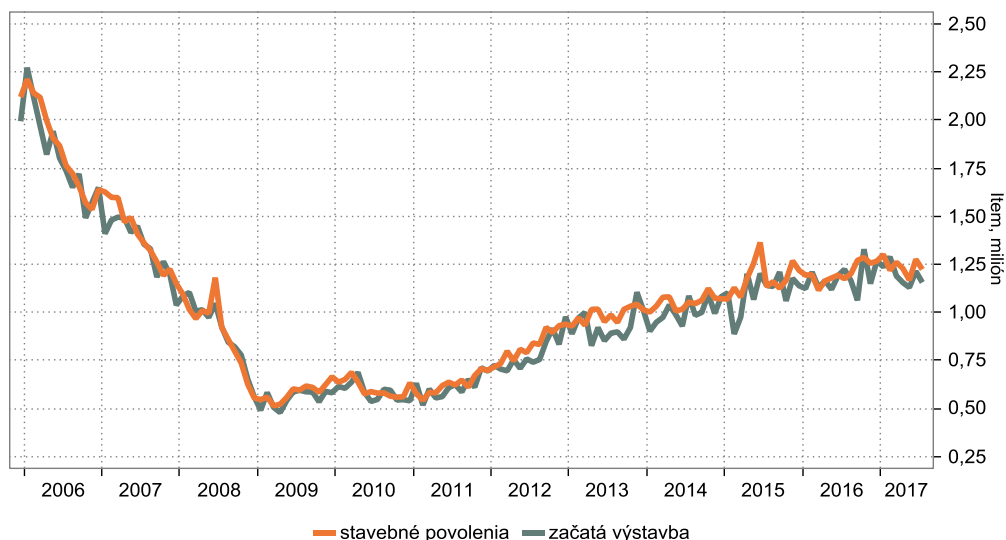
Stavebné indikátory v USA naznačujú pokles záujmu o väčšie domy

Indikátory stavebnej štatistiky za posledný rok sa vyvíjali dvomi smermi. Medziročne sa zvýšili stavebné povolenia o 4,1 %, čiže o 48 000. Za nárastom stáli hlavne jedno-rodičné domy (+13 %). Ešte výraznejšie zvýšenie stavebných povolení brzdili bytové domy, ktoré obsahujú aspoň 5 bytových jednotiek, ktoré poklesli o 11,7 %. Medziročne taktiež narástla dokončená výstavba o 8,2 %, za ktorou stáli opäť jedno-rodičné domy (+ 8,8 %) ale aj väčšie domy (s 5 a viac bytovými jednotkami) o 6,9 %. Kým dokončených domov s 5 a viac bytovými jednotkami bolo 354 000, v porovnaní s menšími jednorodičnými domami (ktorých bolo 814 000) nedosahujú ani 50 % z nich. Negatívne sa medziročne vyvíjala jedine začatá výstavba, ktorá v júli poklesla o 5,6 %. Pokles bol spôsobený úbytkom väčších domov

(- 35,2%), čo značí, že obyvatelia USA preferujú skôr menšie jedno-rodičné domy. Začatá výstavba pri jedno-rodičných domoch čiastočne vykrývala pokles pri začatej výstavbe väčších domov, keďže vzrástla o 10,9 %. V absolútnom vyjadrení pokles začatej výstavby pri väčších domoch bol 156 000 a nárast jedno-rodičných domov predstavoval 84 000. Síce nezamestnanosť v USA

sa znižuje a viac ľudí má stabilnejší príjem, poklesol záujem o výstavbu, keďže sa začalo menej stavať ako v júli 2016. Pokles záujmu môže byť spôsobený posledným zvýšením sadzieb v júni, prípadne ďalším možným zvýšením v tomto roku. Keď sa pozrieme na výstavbu v USA z dlhodobejšieho hľadiska, je tu rastúci trend. Výstavbu ťahajú ale hlavne menšie domy. (mm)

Výstavba v USA

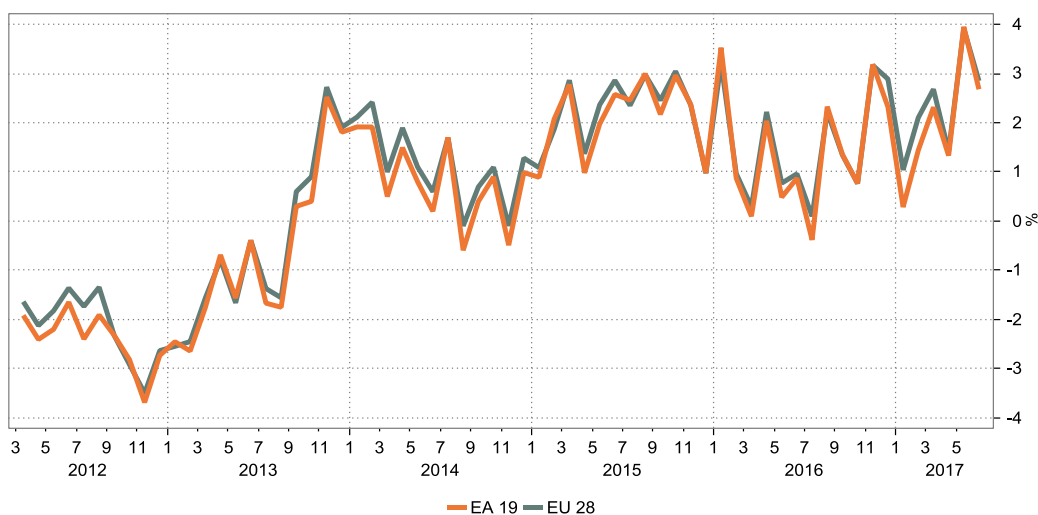
Source: **Macrobond**

Júnový rast priemyselnej produkcie v EÚ

V júni 2017 bol zaznamenaný medziročný nárast čistej priemyselnej produkcie v Európskej únii o 2,9 %. Nárast čistej priemyselnej produkcie bol spôsobený najmä kvôli rastu kapitálového tovaru o 2,4 %, spotrebného tovaru dlhodobej spotreby o 4,2 %, predmetov krátkodobej spotreby o 1,5 %, medziproduktmi o 3,9 %, a výroby energie vzrástla o 3,7 %. Medzi členskými štátmi s najvýkonnejšími ekonomikami bol zaznamenaný medziročný rast priemyselnej produkcie nasledovne: Nemecko (+2,1 %), Francúzsko (+2,5 %), Holandsko (+3,9 %) a

Švédsko (+8,9 %). Veľká Británia zaznamenala len 0,8 % rast. Zníženie zaznamenali v Írsku (-8,1 %) a na Malte (-1,3 %). Vývoj priemyselnej produkcie v Európskej únii je meraný na základe indexu priemy-

selnej produkcie, ktorý meria vývoj objemu výroby v priemysle okrem stavebníctva na základe údajov upravených o kalendárne a sezónne efekty. (mr)

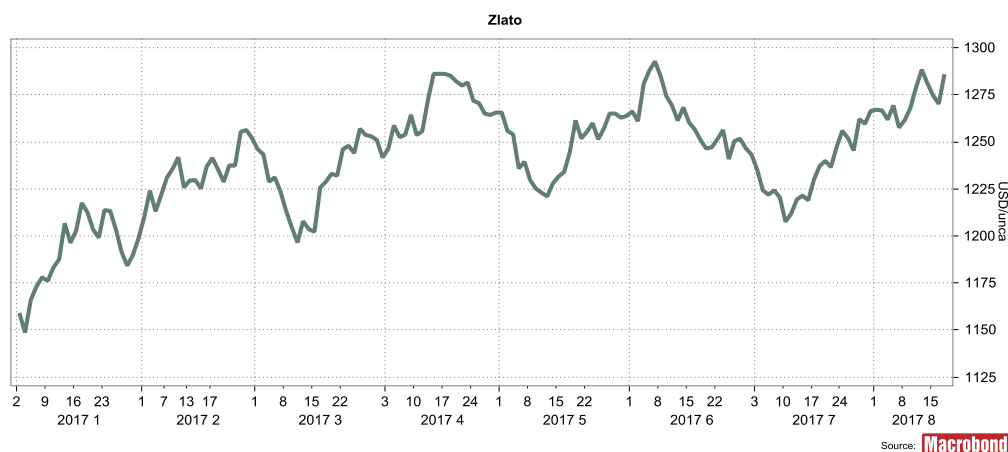
Source: **Macrobond**

Medzinárodné vzťahy USA vytvárajú zmätok

Cena zlata sa zvýšila na dvojmesačné maximum, pričom 11.8. 2017 zlato dosiahlo hodnotu 1288,3 USD za uncu. Zároveň však došlo k poklesu na všetkých významných akciových trhoch ako Dow Jones, S&P 500, Euro Stoxx 50, Dax 30, FTSE 100, Nikkei 225, ako aj Shanghai Composit. Tento zvrät na akciových trhoch a bezpečné investície do zlata sú pravdepodobne odpoveďou na konflikt medzi USA a Severnou Kóreou po testovaní dvoch severokórejských medzikontinentálnych balistických rakiet, ktoré by potenciálne mohli ohroziť americké mestá. USA sa taktiež pohybuje na ostří s Čínou, pričom ju prezí-

dent Trump kritizoval a dal vyšetrovať v otázke krádeže duševného vlastníctva. Sústavné naštrbovanie americko-čínskych vzťahov taktiež prispieva k nedôvere k akciám. Narušenie americko-čínskych obchodných vzťahov však môže negatívne pôsobiť na oboch stranách

a obchodná vojna dvoch najväčších ekonomík môže začať istú mieru ekonomickej nestability a najmä nedôvery investorov. (zt)

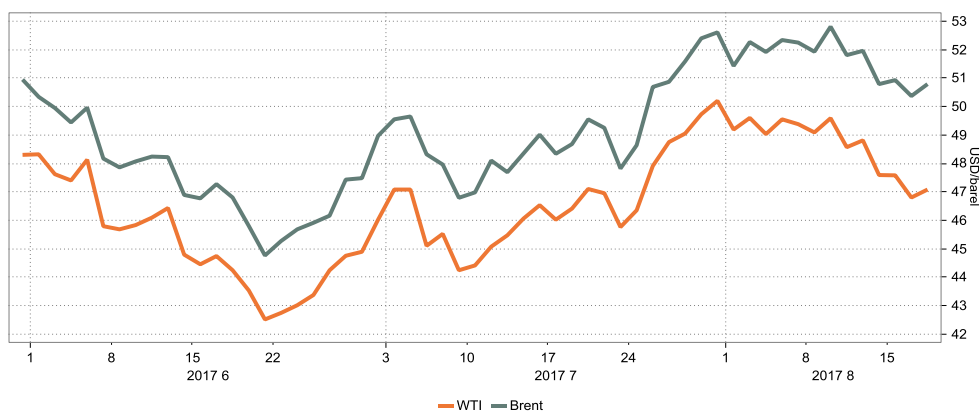

Nízke ceny ropy pritlačili arabské štáty k odštartovaniu daní

Ceny ropy v súčasnosti zažívajú sériu otrasov. Prvé mierne zostupy ceny ropy zaznamenali po správach o zvýšenej produkcii a exporte členov OPEC-u. Hlbší pokles ceny ropy spomalil len fakt, že počet aktívnych ropných vrtov v USA sa zastabilizoval, klesli zásoby ropy v USA a Saudská Arábia sa aj naďalej snaží obmedziť dodávky na trh. Trhy však prejavili svoje pochybnosti o znížení svetových zásob ropy podľa sľubov organizácií, čo viedlo k ďalšiemu zníženiu. Cenám nepomohlo ani napätie medzi USA a KĽDR. Cena ropy následne mierne stúpla po tom, čo sa potvrdilo zníženie zásob ropy v USA a Medzinárodná agentúra pre energetiku predpovedala ďalší rast dopytu po rope z 1,4 milióna na 1,5 miliónov barelov denne. Saudská Arábia zároveň nevyhlásila ďalšie obmedzenie ťažby, avšak pod podmienkou, že dohodu splnia aj ďalšie krajiny OPEC-u. Ceny ropy však opäť utr-

peli po získaní informácie o spomalení rastu aktivity čínskych rafinérií, čo prináša predpoklad, že dopyt Číny po rope sa zníži a zvýšia sa svetové zásoby ropy. Situácii neprispieva ani fakt, že USA naďalej pokračuje v produkcii ropy z bridlíc. Kombinácia zníženia výkonu čínskych rafinérií a posilnenia amerického dolára nakoniec vyvrcholila v trojtýždňových minimách ceny ropy. Tie nakoniec opäť reagovali na zníženie zásob v USA miernym zvýšením ceny. Na kolísajúcu a stále nízku cenu ropy už zareago-

vali arabské štáty Perzského zálivu myšlienkou zavedenia 5% dane. Znižujúce sa príjmy za ropu sa totiž už odrážajú v ich štátnom rozpočte. Situácia bude vyžadovať mnohé administratívne, ako aj technické zásahy, vypracovanie predpisov a kontrolného systému. Vo viacerých krajinách by zdaňovanie malo začať už začiatkom roka 2018. Momentálne sa ceny ropy Brentu pohybujú na 50,93 USD a WTI 47,58 USD za barel (k 15.8. 2017). (zt)

Zvýši sa minimálna mzda na Slovensku?

Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR podalo návrh na zvýšenie minimálnej mzdy. Urobilo tak po tom, ako sa RÚZ (Republiková únia zamestnávateľov) a KOZ (Konfederácia odborových zväzov) vzájomne nedohodli. Výška minimálnej mzdy sa preto bude prerokovávať na stretnutí tripartity medzi štátom, zamestnávateľmi (RÚZ) a zamestnancami (KOZ). MPSVR SR podalo návrh na hrubú minimálnu mzdu vo výške 480 eur, pričom aktuálne je na úrovni 435 eur, čo bude predstavovať nárast o 45 eur. V prípade schválenia takejto minimálnej mzdy, by tento nárast bol v histórii SR najväčší. Zatiaľ najvýraznejší rast bol dosiahnutý v roku 2017, kedy sa hrubá minimálna mzda navýšila o 30 eur (z 405 € na 435 €). Na zvýšenie minimálnej mzdy sa môžeme pozeráť z dvoch pohľadov. Na jednej strane nezohľadňuje regionálne rozdiely a je to nevýhoda pre zamestnávateľov, hlavne pre menšie firmy, ktorým sa navýšia náklady na zamestnancov. Odvody zamestnávateľa za zamestnanca na sociálne poistenie je 25,2 % a na zdravotné poistenie 10 %, čo

z aktuálnej minimálnej mzdy (435 €) predstavuje 153,11 € (čiže náklad zamestnávateľa je približne 588 eur). Ak sa minimálna mzda navýši na 480 €, odvody zamestnávateľa na sociálne a zdravotné poistenie budú vo výške 168,96 €, čím sa navýšia o 15,85 €. Tým sa môže zvýšiť aj prepúšťanie zamestnancov (ak nebude dostatok financií na ich zaplatenie) a neochota zamestnať ľudí hlavne s nízkou kvalifikáciou, ktorí ostanú nezamestnaní. Viac nezamestnaných negatívne pôsobí na štát. Zvýšia sa tým podpory v nezamestnanosti, sociálne dávky a taktiež sa získa menej financií z daní, ktoré by odvieďli zamestnávateľa ale taktiež aj zamestnanci, ktorí by so stabilným príjmom (vyšším ako bez zamestnania) minuli viac. Na druhej strane vyššia mzda má viac výhod pre zamestnanca. Tým, že bude mať viac peňazí, môže si

dovoliť viac tovarov a služieb a zvýši si životnú úroveň. Taktiež šanca na vyššiu mzdu môže motivovať viac ľudí sa zamestnať. Priemerná mzda na Slovensku za obdobie január po august za rok 2017 bola najnižšia v reštauračných službách vo výške 428 €. Ak sa minimálna mzda navýši na 480 €, v tomto sektore môžeme očakávať najväčšie prepúšťanie. Prípadne môže narásť tieňová ekonomika, kedy bude preferované vyplácanie „na ruku“. Na poslednom rokovaní tripartity sa zúčastnené strany nedohodli, pričom ďalšie rokovanie o zvýšení minimálnej mzdy prebehne v septembri. (mm)

Priemerná mzda (od januára po august)

	2017	2016	Rozdiel
Informácia a komunikácia	1681	1733	-52
Priemysel	1017	971	46
Predaj a oprava automobilov	954	919	35
Doprava a skladovanie	887	831	56
Veľkoobchod	887	854	33
Vybrané trhové služby	882	849	34
Maloobchod	664	622	41
Ubytovanie	652	659	-6
Stavebníctvo	648	636	11
Reštauračné služby	428	393	34

Source: **Macrobond**

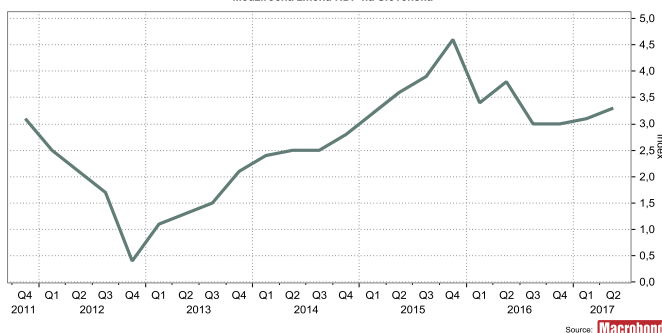
Vývoj HDP na Slovensku

HDP na Slovensku sa v druhom štvrťroku 2017 v porovnaní s prvým štvrťrokom zvýšil o 0,80 %, rovnako ako v predchádzajúcich dvoch štvrťrokoch. V 2. štvrťroku 2017 vzrástol HDP v stálych cenách medziročne o 3,3 %. Po očistení výsledkov o sezónne vplyvy sa HDP zvýšil medziročne o 3,1 %. V bežných cenách sa v 2. štvrťroku 2017 vytvoril HDP v objeme 21 065,5 mil. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 4,1 %. Predpokladá sa, že dôvodom oživenia rastu bol domáci dobyt, najmä spotreba domácností (v prvom kvartáli 1,8 %), ktorá je zapríčinená poklesom miery nezamestnanosti, rastom reálnych miezd a stúpajúcou zamestnanosťou (2,1 %, čiže okolo 50 000 vytvorených nových pracovných miest). Tieto skutočnosti zabezpečujú domácnostiam zvyšovanie disponibilného príjmu. Tržby v maloobchodných predajniach na Slovensku rástli najviac od roku 2008. Silnejúca domáca spotreba zapríčinila aj rast dovozu. K rastu HDP na Slovensku najviac pomáhajú automobily, ktoré podporujú export (v prvom kvartáli celkový export predstavoval 1,1 % podiel na tvorbe HDP), aj preto

sa predpokladalo, že za posledný štvrťrok HDP mierne klesne z dôvodu štrajku automobilky Volkswagen a Veľkej noci, kedy boli všetky automobily mimo prevádzky. Tento pokles u automobiliek nahradil sektor priemyselnej výroby, ktorý v tomto štvrťroku vzrástol o 1,1 %. (mr)

sa predpokladalo, že za posledný štvrťrok HDP mierne klesne z dôvodu štrajku automobilky Volkswagen a Veľkej noci, kedy boli všetky automobily mimo prevádzky. Tento pokles u automobiliek nahradil sektor priemyselnej výroby, ktorý v tomto štvrťroku vzrástol o 1,1 %. (mr)

Medziročná zmena HDP na Slovensku

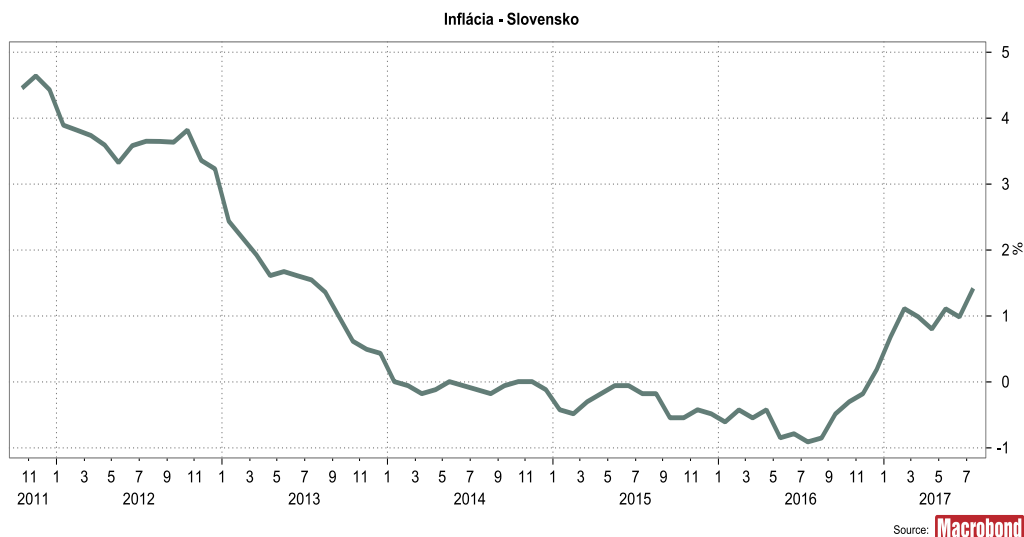

Inflácia Slovenska na vzostupe

Medziročná zmena inflácie v mesiaci júl na Slovensku dosiahla 1,4%. Podľa štatistického úradu SR jadrová inflácia zastávala 2,1%. Rýchlosť inflácie tak dosiahla štvorročné maximum, rýchlejšie tempo rastu inflácie Slovenská republika naposledy vykazovala v júli 2013. Príčinou bolo zníženie regulovaných cien plynu počas minulého roka. Rast je spôsobený aj zvyšujúcim sa domácim dopytom, ako aj súčasným silným trhom práce. Nezanedbateľný je taktiež rast ceny potravín. Ceny potravín a nealkoholických nápojov sa totiž medziročne vyšplhali hore až o 4,2%, pričom zodpovedné sú najmä ceny mliečnych výrobkov. O 3% sa zvýšili aj náklady na dopravu a o 2,7% ceny v zdravot-

níctve. Ceny zvýšili aj hotely, kaviarne a reštaurácie (o 2,3%). Medziročná percentuálna zmena ceny alkoholických nápojov a tabaku dosiahla 2,1%. Naopak, ceny na Slovensku medziročne poklesli vo sfére bývania, vody, elektriny, plynu a iných palív a to o 1,1%, taktiež klesla finančná náročnosť pri kúpe

nábytku, vybavenia domácnosti a bežnej údržby domu (-0,3%). Inflácia aj napriek stúpnutiu nevykazuje ideálny stav 2%, ktorý je pre ekonomiku najideálnejší, preto možno predpokladať snahu o ďalší inflačný rast. (zt)

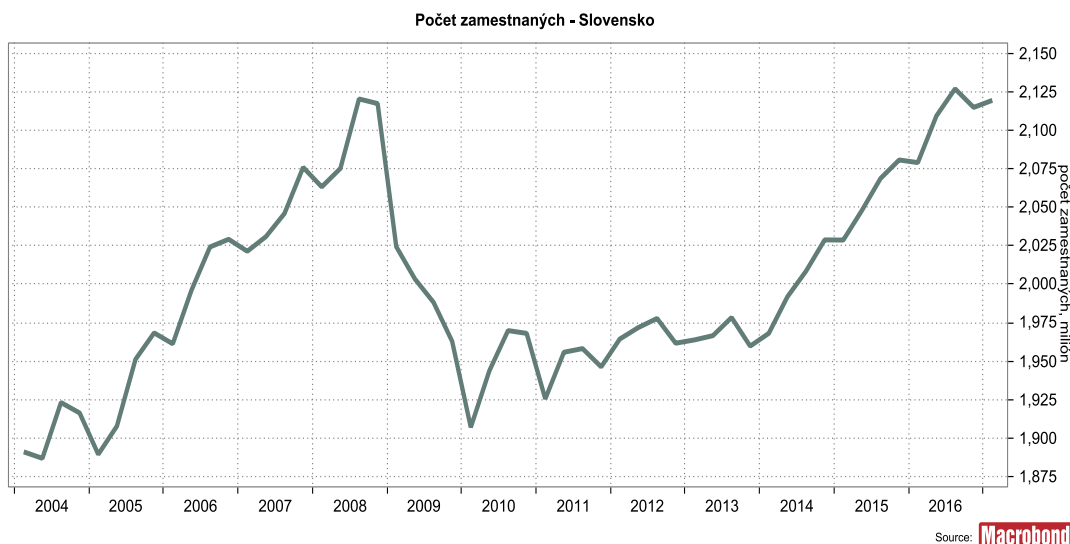

Dopyt po zamestnancoch sa prejavil vo všetkých odvetviach

Aktuálna ekonomická situácia na Slovensku sa očakávané odrazila aj na zvýšenej zamestnanosti v jednotlivých odvetviach. Zamestnanosť sa zvýšila vo všetkých pozorovaných sektoroch. Najväčší rozmach zamestnanosti zaznamenal predaj a oprava motorových vozidiel a to až o 9,2%. Spôsobené to bolo stále zväčšujúcim sa podielom automobilového priemyslu na slovenskom trhu. Rozširujúci sa turizmus sa odrazil na 9% medziročnom zvýšení zamestnanosti v oblasti ubytovania, ako aj o 7,7% vyššej zamestnanosti v činnosti reštaurácií a pohostinstiev. Záujem o zamestnancov v sektore informácií

a komunikácie sa prejavil v 5,5% zvýšení zamestnanosti v danej oblasti. Vzhľadom k doterajším nízkym úrokovým mieram sa darilo aj stavebníctvu, ktoré medziročne zamestnalo o 3,4% viac ľudí. Priemysel taktiež zvýšil stavy zamestnancov (o 2,8%), v rámci neho sa však zamestnanosť preskupila

z dodávok vody, elektriny či plynu viac do priemyselnej výroby (3,3%). Aj tieto výsledky naznačujú stály záujem o ľudský kapitál a na ich základe možno predpokladať isté zvyšovanie miezd. (zt)

AKTUÁLNÝ VÝVOJ NA TRHOCH

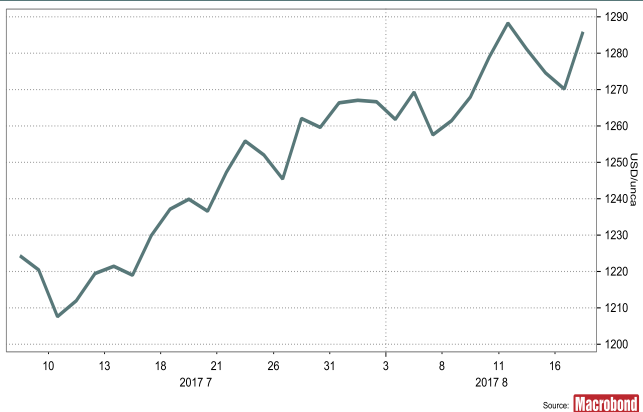
EUR/USD

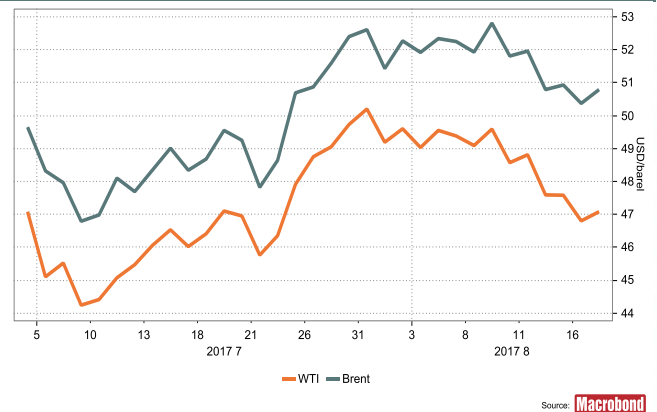
EUR/CZK

ZLATO

ROPA

SLOVENSKO

ČESKÁ REPUBLIKA

MAĎARSKO

POL'SKO

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

- K investičnému zámeru, ktorý má priniesť 450 pracovných miest vo výrobnom a logistickom závode v Čadci by mala pristúpiť firma Seoyon E-Hwa Automotive Slovakia, s.r.o. Cieľom by malo byť vytvorenie výrobnno-skladovej haly, v ktorej sa budú inštalovať výrobné zariadenia pre výrobu plastových komponentov a ich ďalšie spracovanie. Predpokladané náklady na realizáciu sa pohybujú vo výške asi 31 miliónov eur. K ukončeniu výstavby by malo dôjsť v treťom štvrtroku 2018.
- Nemecká aerolína Air Berlin sa dlhodobo pohybuje vo finančných problémoch a po odmietnutí ďalšej podpory jej hlavným akcionárom Etihad podala žiadosť o zaradenie do konkurzu. Air Berlin vlni vykázala stratu 782 miliónov eur, pričom prepravila približne 28,9 milióna cestujúcich do asi 147 destinácií. Podporu vo forme 150 miliónov eur nakoniec spoločnosť Air Berlin získala od vlády, čím by mala zabezpečiť pokračovanie letov aspoň do mesiaca november. Na situáciu reagovala spoločnosť Ryanair, ktorá považuje tento krok vlády a prípadné odkúpenie spoločnosti Lufthansou za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže.
- Investície spoločnosti Berkshire, ktorú vlastní finančník Warren Buffet sa zamerali na firmu Synchrony Financial. Táto firma je popredným lídrom na trhu vo výrobe kreditných kariet pre zákazníkov spoločností typu American Express. Práve tu Synchrony spravuje platobnú platformu vrátane úverov. Synchrony tiež vlastní priame podiely vo firmách Visa a Mastercard. Výška investícií dosiahla sumu 520 mil. dolárov. Berkshire investuje do Synchrony Financial aj napriek tomu, že hodnota akcií sa od začiatku roka 2017 znížila o 18 %, avšak investor si je vedomý faktu, že Synchrony Financial nie je ohrozená žiadnou konkurenciou. Druhým dôvodom investície môže byť komoditná atraktívnosť nákupu. Berkshire tiež nakúpila akcie v automobilke General Motors v hodnote 60 mil. dolárov. Naopak, predáva akcie v spoločnosti IBM, ktorá od roku 2011 nedosiahla výraznejší rast tržieb.

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukováný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Matúš Jančura

Hlavný analytik, Bencont INVESTMENTS
jancura@bencont.sk

Jozef Prozbík

Analytik, Bencont INVESTMENTS
prozbik@bencont.sk

Analytici:

Nebesník Martin, Bruchánik Rudolf
Medvecová Miroslava
Repa Matúš
Jánošíková Slávka

**Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk**

BENCONT INVESTMENTS

BENCONT GROUP

BENCONT DEVELOPMENT